

PTERYGIUM EN PINGUECULA

Wat is een pterygium?

Van een pterygium (Grieks voor “vleugel”, meervoud: pterygia) is sprake wanneer het bindvlies, de conjunctiva, dat het wit van het oog bedekt, in een driehoekige vorm in en over het hoornvlies, het heldere venster aan de voorkant van het oog, gaat groeien. Meestal groeit een pterygium vanuit de neuszijde van de oogbol over het hoornvlies. Ondanks dat er sprake is van groeiend weefsel en er bij de behandeling soms bestraling plaatsvindt, is dit géén kwaadaardige aandoening. Zie figuur 1.

Oorzaak.

Landurige blootstelling aan ultraviolette straling (uit het zonlicht) en chronische irritatie van de ogen in een stoffige en droge omgeving, zoals bij langdurig verblijf in een zonnig en warm klimaat, leiden tot een grotere kans op het groeien van een pterygium. Een pterygium wordt ook vaker gezien bij mensen die veel in de open lucht hebben gewerkt. Een enkele keer is een pterygium een bijverschijnsel of gevolg van ontstekingen aan het hoornvlies en/of de harde oogrok (sclera).

Verschijnselen.

In de meeste gevallen heeft men geen last van het pterygium. Soms is er sprake van een chronische irritatie en wordt het oog rood ter plaatse van het pterygium. De in- en overgroei van het hoornvlies kan resulteren in een veranderde cylindersterkte van de bril en verminderd zicht. Als het pterygium zo groot is dat het voor de pupilopening is gegroeid zal het zicht ook verminderd zijn. Af en toe treedt er dubbelzien op door een pterygium.

Behandeling .

Als het oog geïrriteerd is geraakt (door zonlicht, wrijven, zwemmen etc . of ontsteking van het pterygium), kan het nodig zijn te behandelen met kunsttranen of ontstekingsremmende druppels. Bij groei over het hoornvlies met toenemende cylindersterkte, toenemende irritatie ondanks druppels en zeker bij groei naar de pupilrand toe is het aangewezen het pterygium operatief te verwijderen.

Meestal wordt er bij de verwijdering van het pterygium een van de volgende aanvullende behandelingen toegepast omdat dit veel beter de terugkeer van het pterygium voorkomt.

Tijdens de operatie:

- een transplantaat van bindvlies van het zelfde oog naar het operatiegebied,
- toediening van littekenremmers in het operatiegebied,
- een lamellair hoornvlies- transplantaat.

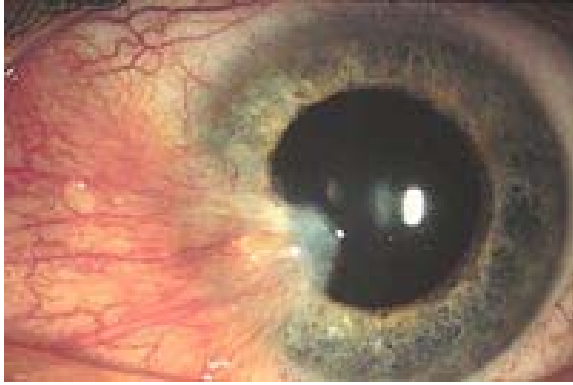
Na de operatie:

- geven van littekenremmers in druppelvorm;
- in een aantal ziekenhuizen wordt er bestraling toegepast.

Ondanks deze aanvullende behandelingen kan in een enkel geval het pterygium toch weer terugkomen.

De operatie vindt meestal onder plaatselijke verdoving plaats in dagbehandeling. Na de operatie zal het oog een tijd lang pijnlijker zijn en/of het gevoel geven dat er veel zand in zit. Hiervoor kunnen pijnstillers nodig zijn en ook wordt door de oogarts meestal oogzalf voorgeschreven ter vermindering van de klachten en ter genezing van het operatiegebied.

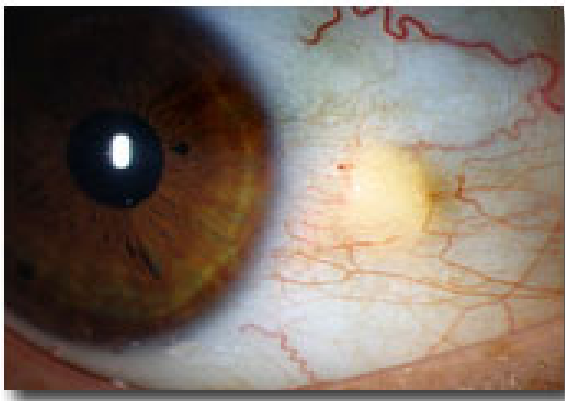
De pijn moet in de loop van een aantal dagen of weken afnemen. Enige roodheid ter plaatse waar het pterygium zich voordien bevond is normaal en in het algemeen een goed teken. Toename van pijnklachten na de operatie of pussige uitvloed uit het oog is echter een reden om contact op te nemen met uw oogarts of haar/zijn waarnemer.

Figuur 1. Pterygium.

Wat is een pinguecula?

Een pinguecula (Latijn voor: “vetbolletje”, soms ook pingueculum genoemd) is een witgele zwelling in het bindvlies van het oog aan de neuszijde (vaker dan aan de slaapzijde) van de oogbol. Het is in feite geen opeenhoping van vet maar van eiwit(fragmenten). Het komt bij een groot deel van de bevolking voor, vaker naarmate men ouder wordt, en meer bij personen die veel buiten zijn (geweest). Het is een goedaardige verandering van het bindvlies. Er vindt geen ingroei in het hoornvlies plaats zoals bij een pterygium. Zie figuur 2.

Figuur 2. Pinguecula.

Oorzaak.

Een combinatie van veroudering en blootstelling aan ultraviolette straling (zonlicht, lassen).

Behandeling.

Behandeling is niet nodig, behalve bij irritatie; dan worden vaak kunsttranen of ooggel voorgeschreven. Een enkele keer is er sprake van een lokale ontsteking; dan kunnen antibiotica-en/of ontstekingsremmende oogdruppels voorgeschreven worden. Operatieve verwijdering is maar zelden zinvol.

Niet alle informatie in deze folder is noodzakelijk op u van toepassing. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel deze dan aan uw eigen oogarts.

Deze folder is tot stand gekomen onder redactie van de commissie Patiëntenvoorlichting van het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG) 2010 (www.oogheelkunde.org)